

Ο άμανές και η μουσική τροφή του λαού μας

ΤΗΣ κ. ΣΟΦΙΑΣ Κ. ΣΠΑΝΟΥΔΗ

Ο άμανές, λοιπόν, δεν περίμενε να γίνει «ανταλλάξιμος», όπως γράφει ο κ. Παλαιολόγος, με πολύ πνεύμα, για νάρθη στην Ελλάδα. Έχει πολιτογραφηθεί, και πανηγυρικός μάλιστα, στον τόπο μας, πριν από πολλά χρόνια και κυριαρχεί σ' όλη τη γραμμή. Έχω γραφή κι' άλλες φορές με αληθινό πονο γι' αυτό το ζήτημα. Παραπλεύρω με τον μουσικόν υπεραιτισμόν των λεγομένων «άνωτέρων» τάξεων της κοινωνίας μας που τροφοδοτείται άφθονα κάθε χρόνο με τις συμφωνικές συναυλίες της όρχηστρας και τα ρεσιτάλ των φιλομένων ξένων καλλιτεχνών, σκέφθηκε ποτέ κανείς άραγε με τί είδους μουσικά εδέσματα τρέφεται ο πολλός κόσμος, ο ελληνικός λαός, αυτός που αποτελεί τον καθαυτό πυρήνα της έθνικής μας ύποστασεως; Αν ριζώμε λοιπόν μια πρόχειρη ματιά στη μουσική που γεμίζει τις «ώρες σχολής» του λαού μας, θα βρεθούμε όχι μόνον έμπρός σε μια οδυνηρότατη έκπληξη, αλλά έμπρός και σ' ένα έθνικης σημασίας κοινωνικόν πρόβλημα, που όφειλε ν' άπασχολήσει όλους τους έχοντας άποστολήν να κατευθύνουν τας έθνικας λαϊκάς μάζας. Η μουσική «κατωτέρωτης», ή μουσική κατάπτωσης, ο μουσικός εκφυλισμός του ελληνικού λαού, άμιλλάται προς την κατάπτωση των θεαμάτων και των άναγνωσμάτων του. Το κορυφώμα του ξεπεσμού στάθηκε ή καταπληκτική διάδοσις των δίσκων του γραμμωφώνου, που είνε ή μόνη άνεξοδή κι' εύκολη άπόλαυσις του διψασμένου μουσικώς κοσμάκη. Άς σημειωθή έν παρόδω έδώ ότι τά ελληνικά στούντιο έξάγουν έξε έκατομμύρια (!!) ελληνικών δίσκων κάθε χρόνο. Σε κάθε ύπαίθριον και ύπόγειον κέντρον, σε κάθε συνοικιακόν καφενεϊόν, σε κάθε αλληλόμερου σπιτιού, σε κάθε γωνία προσφυγικου συνοικισμού, τά γραμμωφωνα από τό βράδυ ως τό πρωί όργιάζουν. Μά στα ρεπερτουάρ των τραγουδιών των διαφόρων αυτών κέντρων, μάταια θ' αναζητήσωμε τά όρατα έπτανησιακά τραγούδια του Τσακατσιάνου, που άναφέρει με τόσο άγάπη ο Παλαμάς στα προλεγόμενα του «Σολωμού» του, και που έθρεψαν με τον ρωμαντικό αισθηματισμό τους τότες ευγενικές και γενναίψυχες νεολαίες. Άλλ' ούτε τίς ώραιές παροίνιες καντάδες θ' άκούσωμε, ούτε του Ναπολέοντος Λαμπιλέτ τά μελωδικά «Επίστεψα», ούτε του Κοκκίνου τά λαϊκά ελληνικά τραγούδια, που είνε διαμάντια άληθινά του είδους.

Ο άμανές, ο άπαίσιος άνατολίτικος άμανές κρατεί παντού τά σκήπτρα. Ο τούρκικος άμανές κατεργάζεται άνενόχλητος και έκ του άσφαλούς την άναπόδραστη διαστροφή του μουσικου ένστικτου του ελληνικού λαού. Από αισθητικώς, έθνικώς και ήθικώς άπόψεως ή μουσική αυτή διασφορά συμπληρώνει έπαίσιως την άλλην εκείνην που κατεργάζονται εις βάρος του λαού τό έπιθεωρησιακόν θέατρον, τό λαϊκόν μυθιστόρημα, τό λαθρόβιον περιοδικόν, τό άκατάλληλον άνάγνωσμα και ή άκατάλληλη έφημερίδα. Η «Παξιμαδοκλήφτρα», ή «Κακούργα πεθερά», τό «Ξύσου γέρο», τό «Λαζίκο», ο «Ταμπαχανιώτικος άμανές», ο «Χασικλής», ο «Γκαρίπ Χετζάς», τό «Γκέλ Μπαρισολούμ» και πλείστα άλλα παρόμοια άκατονόμαστα, τουρκόφωνα και άλβανόφωνα κομμάτια, ταπεινά, χυδαία και γαιώδη, που χαμοσέρουν την τέχνη των ήχων στα βρωμερότερα έπίπεδα της σαρκικής μουσικής ρυπαρογραφίας — ίβου τό άπαντων των μουσικών άπολαύσεων του ελληνικού λαού.

Και όλα αυτά τά «θλιμμένα άπομεινάρια της φυγής και του χαμού» μεταφυτεύονται και ριζώνουν έδώ στη θεία γή της Άθήνας, κάτω από τον γεμάτο ψυχικότητα ούρανό της, που άντιφωγγίζει τό διαυγέστερο φώς — χωρίς να μεταγγίζουν καν τη χάρι της «λαυγεμένης Άνατολής» του ποιητή μας, ούτε κανένα νοσταλγικό της δέλγητρο. Γιατί μεταφυτεύθηκαν χωρίς κανένα έκλεκτισμό από τά χειρότερα bas-fonds της Μικρασίας και του Πόντου, μοιραίως και τυχαίως, για να συγκινούν πρόσκαιρα τά πλήθη και να διεγείρουν μόνον τά ζωώδη τους ένστικτα.

Ποιοί «καλλιτέχναι» και «καλλιτέχνιδες» στρατολογούνται και άπό πού, για την έπαίσχυντον αυτήν μουσικήν συγκομιδήν; Καλλίτερα να μη μπορούμε σε λεπτομέρειες. Έτσι βρισκόμαστε σε μίαν άποκαρδιωτική άντινομία. Ένθ ή ελληνική άστική κοινωνία μουσικώς διαπαιδαγωγείται και προσοδεϊεί σε βαθμόν ώστε να προκαλή τον θαυμασμό των ξένων — τώρα τελευταία ο Κορτώ και ο Τιμιά μούλεγαν την έντόπωσι που τους έκαμε ή εδλάφεια και ή προσήλωσις του ελληνικού κόσμου στην ακρόασι των δύο μακρών προγραμμάτων μουσικής δωματίου που έπαιξαν — ο ελληνικός λαός αφήνεται άδιπαιδαγωγώγητος και άνερμάτιστος στην τύχη του, και σέρνεται μέσα στο ρεύμα ενός δυσώδους μουσικου όχετου...

Τά «Αθηναϊκά Νέα» άς αναλάβουν την εδεργική πρωτοβουλία. Έπιβάλλεται ένας μουσικός έξαγνισμός του λαού μας. Νά χτυπηθή άλύπητα ο άμανές και τά βρωμερά παρακλάδια του. Νά έξοστρακισθούν μια για πάντα από τη γή της Έλλάδος. Άς έπιβληθούν άυστηρά πρόστιμα, όχι μόνον φορολογίες στους άπαίσιους αυτούς δίσκους που τροφοδοτούν και την Άγυπτο και την Άμερική και δυσφημίζουν την Έλλάδα. Ηδη τό περασμένο καλοκαίρι ή νυκτερινή έορτή του Σταδίου που διαργάνωσε τόσο ώραία ή νεοσύστατη εταιρεία συναυλιών του κ. Μ. Άποστολίδη, μάς έδειξε τό δρόμο που πρέπει ν' ακολουθήσωμε για τη διάδοσι του έθνικου λαϊκου τραγουδιού. Άς ανατεθή από τό ύπουργέιον Παιδείας στους ειδικούς ή διοργανώσεις τακτικών λαϊκών συναυλιών προσιτών στον πολόν κόσμο. Άς γίνουν ειδικές έρευνες. Όλοι εμμεθα πρόθυμοι να λάβωμε μέρος στην έθνική αυτή σταυροφορία.

ΣΟΦΙΑ Κ. ΣΠΑΝΟΥΔΗ